

Publikum je tématem nejen letošního Speciálu Tanečních aktualit

Michaela Grossmanová

Odborný internetový časopis *Taneční aktuality* opět po roce publikuje své tištěné číslo. Třetí *Speciální vydání*, které nahradilo desetiletou tradici *Ročenky*, obsahuje původní články autorů na dané téma v širším kontextu aktuální české taneční scény. O čem se budete moci dočíst v jeho letošním čísle, nám prozradí jeho editorka Petra Dotlačilová.

Jakému čtenáři je *Speciál* určen?

Každému, kdo se zajímá o tanec a divadlo a chce si o tom přečíst i něco víc než „jen“ recenze či rozhovory, zajímá jej širší kontext jednotlivých děl, osobností a organizací a možná i určitý teoretický přesah. Na druhou stranu, svým formátem a jazykem jsou články dostupné běžnému čtenáři, nevyžadují například zkušenost s akademickými texty a diskurzem. V tomto se snažíme být přístupní a otevření.

Speciál rozhodně není určen pouze nebo primárně lidem takříkajíc „z oboru“. Myslím, že si ho se zájmem přečtou jak aktivní umělci a kulturní manažeři, tak amatérští tanečníci a běžní diváci, které zajímá tanec a další pohybové žánry. Publikace je navíc opět dvojazyčná, česko-anglická, takže si v ní počtou i zahraniční čtenáři.

Co je hlavní myšlenkou letošního *Speciálu*?

Letos jsme se zaměřili na téma *Tanec a publikum* a vytyčili jsme v rámci něj rozličné perspektivy, kterými jsme chtěli reprezentovat širší tohoto tématu. Například pohled umělce, který o svém publiku přemýšlí, co mu chce sdělit, jak s publikem komunikovat, jak s ním pracovat. Nebo perspektivu manažerů divadel a festivalů v rámci kulturního marketingu. Dalším příkladem je samotná pozice diváka, takový pohled dovnitř, co se v nás vlastně děje, když se díváme na tanec, nebo nové možnosti virtuální doby.

Proč se *Speciál* zaměřuje právě na publikum? Souvisí to nějak s aktuální situací?

Už loni jsme hledali téma, které je aktuální, zároveň má ale hlubší přesah než analýza trendů jedné sezóny – což ale v obsahu každého ročníku naleznete také. Právě ten přesah vidím jako přidanou hodnotu každého *Speciálního vydání*.

Publikum se v českém prostředí řeší čím dál tím více v různých podobách. V umělecké tvorbě stále častěji vidíme různé alternativní formy práce s divákem, který je například více zapojen do samotného představení, přejímá aktivnější roli; nebo se tvorba některých umělců svou formou i obsahem zaměřuje na konkrétní skupiny publika, například na děti. Pokud jde o kulturní marketing, v posledním roce zesílila debata o „prodejnosti tance“, o tom, jak získávat nové diváky, jak s nimi komunikovat. Zde je potřeba specifické know-how, které se zejména v nezávislém sektoru dosud podceňovalo, často proto, že na něj zkrátka nebyly prostředky. A nakonec, publiku, jeho složení a individuálnímu prožitku se v posledních desetiletích stále více věnuje teoretický výzkum. Zatímco dříve byla přítomnost diváka v divadle brána jako samozřejmost a zkoumaly se spíše samotné divadelní formy, nyní – možná z důvodu konkurenčních uměleckých i zábavných forem, často digitálních či jinak „virtuálních“ – se obrací pozornost na specifický prožitek a přínos živého umění.

Když vznikala koncepce letošního *Speciálu*, po koruně nebylo ještě ani vidu, ani slechu. Ale celá pandemie a s tím spojené zavření divadel myslím každého přimělo přemýšlet o tom, co pro něj vlastně znamená být divákem v divadle, naživo, co je přenosné obrazovkou a co není. Takže svým způsobem toto téma získalo ještě na větší aktuálnosti.

Čím se letošní *Speciál* liší od toho loňského? Jsou v něm nějaké novinky?

Kromě tématu, které je každý rok jiné, je to možná přítomnost více teoretického článku o kinestetické empatii, jehož autorem je Josef Bartoš, nebo také perspektiva choreografky Jany Bitterové a její konkrétní práce s publikem. Tuto pestrost forem i pohledů bych ráda zachovala i do dalších let. Naprostou novinkou je pak obálka, pro kterou vůbec poprvé v historii *Speciálního vydání* (i dřívější *Ročenky*) vznikla fotografie na zakázku. Oslovili jsme fotografa Michala Hančovského a choreografa Václava Kuneše, který se stal modelem, tváří letošního vydání a v říjnu se stane i jeho kmotrem.

Jakým způsobem ovlivnila pandemie koronaviru obsah *Speciálu*?

Koncept článků vznikl již před pandemií, ale většina autorů aktuální dění ještě stihla zpracovat. Nejvýraznější dopad byl samozřejmě na úvodní shrnující reportáže sezóny z pohledu baletu, současného tance, pantomimy a nového cirkusu. Nejprve to vypadalo, že autoři texty odevzdají dříve, protože už nedoufali, že se v květnu divadla opět otevrou. Spousta odsunutých premiér se odehrála již v červnu a červenci, a tak jsme na ně nakonec čekali do poslední chvíle. A myslím, že skvěle vystihují letošní situaci, i když to znamenalo trochu více letní práce pro redaktory, překladatele a grafičku a jisté zpoždění s vydáním.

Jak a kde bude probíhat křest *Speciálu*, vzhledem k současným opatřením?

Původně jsme plánovali křest na 20. října v rámci zahájení Bazaar festivalu v divadle Ponec. Vzhledem k opětovnému zavření divadel v říjnu jsme se rozhodli termín posunout na „klidnější“ dobu, jelikož tento rituál bychom rádi uskutečnili naživo, ne virtuálně. Kmotrem *Speciálu* bude Václav Kuneš.

Petra Dotlačilová absolvovala italianistiku na Filozofické fakultě UK a taneční vědu na Akademii múzických umění, kde v září 2016 získala doktorát. V letech 2015–2017 pracovala na výzkumném projektu „Ritual design for the ballet stage“ na Univerzitě v Lipsku. Od roku 2015 studovala na Univerzitě ve Stockholmu, kde letos obhájila disertační práci na téma divadelního kostýmu v 18. století. Ve Stockholmu spolupracuje na projektu „Performing Premodernity“, kombinujícím akademický a umělecký výzkum opery a divadla pozdního 18. století. Pravidelně se účastní odborných konferencí jako IFTR, Oxford Dance Symposium, European Association for Dance History, Early Dance Circle aj. a publikuje v odborných periodikách.

Vedle badatelské práce se věnuje kritické reflexi baletu, současného tance a nového cirkusu, mimo portál *Taneční aktuality* publikovala též v časopisech *Svět a divadlo*, *Živá hudba*, *Hudební rozhledy*, *Tanec* (SK), *Dansportalen* (SE) aj.